

Z A K O N

O SLOVENSKI IZVOZNI IN RAZVOJNI BANKI (ZSIRB)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon ureja vlogo, položaj, pooblastilo, dejavnosti, lastništvo in organiziranost specializirane banke, s pooblastilom za izvajanje spodbujevalnih in razvojnih nalog in storitev na področjih mednarodne trgovine, gospodarskega in razvojnega sodelovanja, podjetniških, inovacijsko – raziskovalnih in izobraževalnih dejavnosti, ekologije in energetike ter izgradnje infrastrukture in na drugih področjih, pomembnih za razvoj Republike Slovenije.

2. člen

(pooblastilo po tem zakonu)

SID-Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d. Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SID banka) je pooblaščen specializirana slovenska spodbujevalna izvozna in razvojna banka za opravljanje dejavnosti po tem zakonu.

3. člen

(pooblastilo po Zakonu o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov)

Republika Slovenija s tem zakonom pooblašča SID banko za opravljanje vseh poslov po Zakonu o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04; v nadaljnjem besedilu: ZZFMGP).

4. člen

(edini delničar in kapital)

(1) Zaradi zagotavljanja izvajanja nalog in uresničevanja ciljev po tem zakonu je Republika Slovenija edini delničar SID banke.

(2) Najnižji znesek osnovnega kapitala SID banke je 140 milijonov eurov.

5. člen

(temeljna načela delovanja SID banke)

(1) Skladno z nalogami SID banke mora biti izvajanje poslov in vseh dejavnosti SID banke usklajeno s pravnim redom Republike Slovenije in Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), ter predvsem:

- z načeli uravnoveženega in trajnostnega razvoja,
- z dolgoročnimi razvojnimi usmeritvami Republike Slovenije in EU,
- z ekonomsko upravičenostjo posameznih projektov in investicij ali naložb,
- z neposredno ali posredno finančno vrednostjo storitev banke za uporabnike teh storitev in
- z načeli nekonkurenčnosti, nediskriminatornosti in preglednosti poslovanja.

6. člen

(uravnoveženi in trajnostni razvoj)

Načela uravnoveženega in trajnostnega razvoja, ki se nanašajo na ekonomski, okoljski in socialni razvoj in ki pri zadovoljevanju potreb sedanje generacije omogočajo enake možnosti zadovoljevanja potreb prihodnjih, upoštevajo predvsem celovit in dolgoročen ter etičen pogled pri izvajanju spodbujevalnih nalog finančnega značaja ter zahtevajo njihovo uporabo pri vseh finančnih poslih, storitvah in dejavnostih, ki se opravljajo v skladu s tem zakonom.

7. člen

(dolgoročne razvojne usmeritve Republike Slovenije in EU)

(1) Delovanje SID banke temelji na dolgoročnih razvojnih dokumentih EU in Republike Slovenije. Razvojni dokumenti, ki se pri tem posebej upoštevajo, so tisti instrumenti (strategije, resolucije, programi in drugi dokumenti), ki se sprejmejo oziroma veljajo v posameznem zakonodajnem ali proračunskem obdobju.

(2) Za izvajanje poslov in vseh dejavnosti SID banke, z namenom zasledovanja dolgoročnih razvojnih usmeritev Republike Slovenije in EU, zagotavlja Republika Slovenija dolgoročno stabilno poslovanje SID banke ter ohranja delež v kapitalu tako, da lastniška struktura sledi namenu in nalogam javnega pooblastila SID banke.

8. člen

(ekonomska upravičenost posameznih projektov in investicij ali naložb)

Vsi posli, projekti, investicije, naložbe ali druge oblike in načini finančnega delovanja SID banke so podvrženi presoji ekonomske, okoljske in socialne kvalitete na osnovi mednarodnih kriterijev in temeljijo na predhodni oceni ekonomske in finančne upravičenosti ter učinkov za razvoj Republike Slovenije.

9. člen

(finančna vrednost storitev banke za uporabnike teh storitev)

SID banka vse storitve izvaja z namenom ustvarjanja neposredne ali posredne dodane vrednosti za uporabnike teh storitev v skladu z namenom in cilji posameznih poslov, projektov, investicij ali drugih oblik ter prvenstveno ohranjanja ali povečanja kapitala brez zasledovanja cilja doseganja maksimalnega dobička.

10. člen

(nekonkurenčnost, nediskriminatornost in preglednost)

SID banka pri svojem poslovanju po tem zakonu upošteva vsebino in naloge podeljenega pooblastila iz drugega člena tega zakona, zato pri izvajanju dejavnosti praviloma ne konkurira drugim finančnim institucijam na trgu. Za doseg cilja nekonkurenčnosti finančnim institucijam na trgu SID banka uporablja tudi načelo enakega dostopa oziroma nediskriminatornosti vseh uporabnikov finančnih storitev SID banke ter preglednost ponujenih storitev, poslovanja in rezultatov poslovanja. SID banka pri uporabi načel iz tega člena sledi tudi dobri praksi uporabe teh načel v primerljivih institucijah v EU.

II. DEJAVNOSTI

11. člen

(področje izvajanja dejavnosti banke)

(1) SID banka pri izvajanju pooblastila iz 2. člena tega zakona podpira ekonomske, strukturne, socialne in druge politike tako, da opravlja predvsem finančne storitve na segmentih, kjer nastajajo oziroma so ugotovljene tržne vrzeli, in sicer zlasti na področjih:

a) mednarodnih gospodarskih poslov in mednarodnega gospodarskega sodelovanja, zlasti z namenom spodbujanja dolgoročnih poslovnih transakcij, ki udeležencem omogočajo vstop in poslovanje na tujih trgih, vključno s podporo povezanim uvoznim transakcijam, pripravi na mednarodne gospodarske posle, investicijam in spodbudam za trajnostno rast izvoza in internacionalizacijo gospodarstva ter aktivnosti z namenom spodbujanja oziroma izvajanja poslov po koncesijskih pogojih in spodbujanja skupnega nastopa na tretjih trgih z domačimi, tujimi ali mednarodnimi subjekti;

b) gospodarskih spodbud s posebnim poudarkom na malih in srednjih podjetjih, podjetništvu in tveganemu kapitalu predvsem z namenom financiranja podjetniških projektov v vseh fazah razvoja,

uvajanja novih finančno zavarovalnih shem, ustvarjanja možnosti za ustanavljanje novih podjetij in vključevanja v naloge in programe izvajalcev podjetniškega, inovativnega in finančnega okolja;

c) raziskav in razvoja, zlasti z namenom spodbujanja konkurenčnosti in razvoja v okviru nacionalnih raziskovalnih in razvojnih programov, promocije inovativnosti in pospeševanja raziskovalne in razvojne dejavnosti ter prenosa znanja in zagotavljanja različne podpore nosilcem projektov za razvoj izdelkov, proizvodnih procesov in storitev;

d) izobraževanja, zlasti z namenom spodbujanja in izboljševanja nivoja izobrazbe, znanj in upravljanja znanj ter spodbud potrebnim prekvalifikacijam ter pridobivanja specifičnih znanj;

e) zaposlovanja, med drugim z namenom zagotavljanja določenih spodbud podjetjem za zaposlovanje težje zaposljivih oseb;

f) varovanja okolja in energetske učinkovitosti, zlasti z namenom financiranja spodbujanja ukrepov za varstvo narave, ustreznega ravnanja z odpadki, ustrezne rabe naravnih dobrin, pospeševanja naložb v infrastrukturo varstva okolja, spodbujanja izrabe obnovljivih virov energije in spodbujanja učinkovite rabe energije;

g) regionalnega razvoja, zlasti z namenom zagotavljanja skladnega razvoja na državni, regionalni in lokalni ravni, zmanjševanja razlik v gospodarski razvitosti in drugih aktivnosti kjer se lahko povezuje z drugimi osebami, ki so dejavne in namenjene doseganju javnih ciljev na področju regionalnega razvoja in razvoja podeželja in pri tem uporabljajo različne instrumente;

h) stanovanjskem, zlasti z namenom zagotavljanja ustrezne stanovanjske oskrbe in spodbujanja stanovanjske gradnje, prenove in vzdrževanja stanovanj in stanovanjskih hiš določenim kategorijam prebivalstva, skupaj z zagotavljanjem drugega okolja in pogojev, ki omogočajo ustrezne bivalne razmere;

i) gospodarske in javne infrastrukture, občinskega in pokrajinskega razvoja, zlasti z namenom izboljšanja cestne, komunalne in druge infrastrukture. Poleg tega izvaja jamstvene, finančne in javno zasebno partnerske sheme za obnovo in razvoj ter prenovo mest;

j) mednarodnega razvojnega sodelovanja; SID banka poleg izvajanja tehnično-operativnih del izvaja aktivnosti med drugim pri mednarodnem bilateralnem sodelovanju, kjer SID banka sodeluje pri financiranju razvojnih projektov, ki se izvajajo v državah v razvoju.

(2) Pri izvajanju nalog iz prejšnjega odstavka tega člena, SID banka upošteva prakso, usmeritve in cilje spodbujevalne politike ter strategije razvoja Republike Slovenije in EU.

(3) SID banka lahko za opravljanje dejavnosti po tem zakonu pri črpanju sredstev EU izvršuje naloge agenta ali druge skrbniške naloge ter sodeluje v mednarodnih spodbujevalnih programih.

(4) Glede na pomen svojega delovanja ima pri izvajanju svojih dejavnosti SID banka kot pooblaščen institucija po tem zakonu pravico do brezplačnega dostopa, vpogleda in neposrednega dnevnega elektronskega pridobivanja podatkov potrebnih za izvajanje tega člena in poslov v imenu in za račun Republike Slovenije po ZZFMGP:

- posameznih in zbira finančnih podatkov, ki so jih pravne osebe in samostojni podjetniki dolžni pošiljati pristojnim organizacijam,
- podatkov iz poslovnega in drugih registrov, ki jih vodi Agencija za javnopravne evidence in storitve, Statistični urad Republike Slovenije ali sodišča,
- statističnih in drugih podatkov ministrstev in drugih državnih organov ter Banke Slovenije, ki so potrebni za izvajanje dejavnosti SID banke in glede katerih SID banka izkaže utemeljen interes.

(5) Podrobnejši nabor podatkov iz prejšnjega odstavka se opredeli v predpisu Vlade Republike Slovenije na predlog ministrstva, pristojnega za finance.

12. člen

(storitve in instrumenti za opravljanje dejavnosti)

(1) SID banka za izvajanje dejavnosti iz prejšnjega člena opravlja vse storitve, ki se lahko opravljajo po zakonu, ki ureja bančništvo. Poleg storitev po zakonu, ki ureja bančništvo lahko SID banka opravlja tudi druge storitve (svetovanje, izobraževanje in druge), če so le-te namenjene za podporo storitvam, ki jih SID banka opravlja za izvajanje dejavnosti iz prejšnjega člena.

(2) SID banka lahko, na podlagi pogodb sklenjenih s posameznimi ministrstvi in drugimi državnimi organi ali drugimi osebami, posreduje različna razvojna sredstva in izvaja različne programe ukrepov Republike Slovenije ter druge programe oziroma projekte skladne s pravili EU, pri čemer lahko v različnih oblikah sodeluje tudi z različnimi evropskimi finančnimi institucijami. Pri izvajanju storitev SID banka uporablja vse v finančni zakonodaji razpoložljive finančne instrumente kot so na primer krediti, garancije in druge oblike jamstva, odkupi terjatev, finančni zakup, koncesijski krediti in drugi instrumenti mednarodnega razvojnega sodelovanja, druge oblike financiranja, dodeljevanje nepovratnih sredstev, subvencije, kapitalске naložbe in drugi načini prevzemanja tveganj.

(3) Za izvajanje storitev na področjih iz 11. člena tega zakona ter za uporabljanje instrumentov iz prejšnjega odstavka tega člena, SID banka najema kredite in izdaja dolžniške vrednostne papirje ter se zadolžuje tudi v drugih oblikah.

III. ODGOVORNOST REPUBLIKE SLOVENIJE

13. člen

(odgovornost Republike Slovenije)

- (1) Republika Slovenija odgovarja za obveznosti SID banke, ki nastanejo po tem zakonu.
(2) Skupne obveznosti SID banke, za katere odgovarja Republika Slovenija po tem zakonu, v nobenem trenutku ne smejo preseči 50 kratnika celotnega kapitala SID banke.

IV. POSLOVANJE IN IZVAJANJE POSLOV

14. člen

(poslovanje)

- (1) SID banka izvaja posle v skladu s tem zakonom, zakonom, ki ureja bančništvo, zakonom, ki ureja delovanje gospodarskih družb in drugimi splošnimi predpisi.
(2) Zakon, ki ureja bančništvo, v celoti velja za poslovanje SID banke, razen v delih, ki so navedeni v tretjem odstavku tega člena. Nadzor nad izvajanjem zakona, ki ureja bančništvo pri opravljanju dejavnosti SID banke po tem in drugih zakonih izvaja Banka Slovenije.
(3) Pri poslovanju SID banke veljajo naslednje izjeme od uporabe zakona, ki ureja bančništvo:
– pri oceni velike izpostavljenosti se za osnovo ugotavljanja izpostavljenosti namesto kapitala banke uporablja vsakokratno stanje virov sredstev SID banke, za katera v skladu s 13. členom tega zakona odgovarja Republika Slovenija,
– kapitalske zahteve znašajo v primeru SID banke polovico kapitalskih zahtev, ki sicer veljajo za banke,
– SID banka ne potrebuje dovoljena za ustanovitev podružnice banke v Republiki Sloveniji, državi članici Evropske unije ali tretji državi in
– za SID banko ne veljajo predpisi o zajamčenih vlogah.
(4) Ministrstvo, pristojno za finance, je pristojno za izvedbo postopka povezanega z izključitvijo SID banke iz ustreznih direktiv EU.

15. člen

(izvajanje poslov)

- (1) SID banka izvaja posle neposredno ali posredno preko drugih bank, finančnih ali drugih institucij ali skupaj z njimi (konzorcij) v skladu z načelom nediskriminatornosti in nekonkurenčnosti.
(2) SID banka pri poslovanju spoštuje dobro mednarodno bančno prakso in pravila o upravljanju s tveganji.

V. NADZOR NAD POSLOVANJEM SID BANKE IN POROČANJE

16. člen

(nadzor)

Nadzor nad poslovanjem SID banke v okviru svojih pristojnosti izvajajo Banka Slovenije, Agencija za zavarovalni nadzor in ministrstvo, pristojno za finance.

17. člen

(poročanje)

(1) SID banka enkrat letno, najkasneje do 31. maja, poroča Vladi Republike Slovenije o izvrševanju danih pooblastil po temu zakonu v preteklem letu.

(2) Vlada Republike Slovenije enkrat letno poroča Državnemu zboru o izvajanju dejavnosti SID banke po tem zakonu.

VI. NADZORNI SVET SID BANKE

18. člen

(nadzorni svet)

(1) Nadzorni svet SID banke ima najmanj sedem in največ deset članov oziroma članic (v nadaljnjem besedilu: člani).

(2) Obvezni člani nadzornega sveta so minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance, minister, pristojen za gospodarstvo, minister, pristojen za razvoj, minister, pristojen za regionalni razvoj, in predstavnik oziroma predstavnica (v nadaljnjem besedilu: predstavnik) ministrstva za finance.

(3) Vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, imenuje največ dva člana nadzornega sveta izmed ministrov, pristojnih za zunanje zadeve, delo, družino in socialne zadeve, okolje in prostor, promet, visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

(4) Vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, za člana nadzornega sveta imenuje tudi predstavnika reprezentativnega združenja gospodarskih organizacij, dva predstavnika strokovne javnosti ter na podlagi drugega odstavka tega člena predstavnika ministrstva za finance.

(5) Vsi člani nadzornega sveta morajo izpolnjevati pogoje za člane nadzornih svetov v bankah.

(6) Nadzorni svet daje usmeritve in soglasje k politiki poslovanja SID banke skladno z razvojnimi usmeritvami, opredeljenimi v 7. členu tega zakona.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

19. člen

(postopki in sprejem predpisov)

(1) Podzakonski akt iz petega odstavka 11. člena tega zakona sprejme Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva, pristojnega za finance, v treh mesecih od dneva objave tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Povečanje kapitala SID banke na znesek iz drugega odstavka 4. člena se izvede po izključitvi manjšinskih delničarjev, ob upoštevanju postopkov in rokov iz zakona, ki ureja gospodarske družbe.

20. člen

(razveljavitev predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona v Zakonu o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04) prenehajo veljati:

- besedilo: »ki je izbrana v skladu z 11. členom tega zakona (v nadaljnjem besedilu: pooblaščenca institucija)« iz prvega odstavka 2. člena,
- 11. člen,
- drugi odstavek 12. člena,
- prva alineja petega odstavka 14. člena in
- prvi stavek desetega odstavka 17. člena in enajsti odstavek 17. člena.

21. člen

(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od dneva, ko Republika Slovenija postane edini delničar SID banke.

Št. 501-01/96-3/42

Ljubljana, dne 23. maja 2008

EPA 2068-IV

Državni zbor
Republike Slovenije
France Cukjati, dr. med., l.r.
Predsednik